

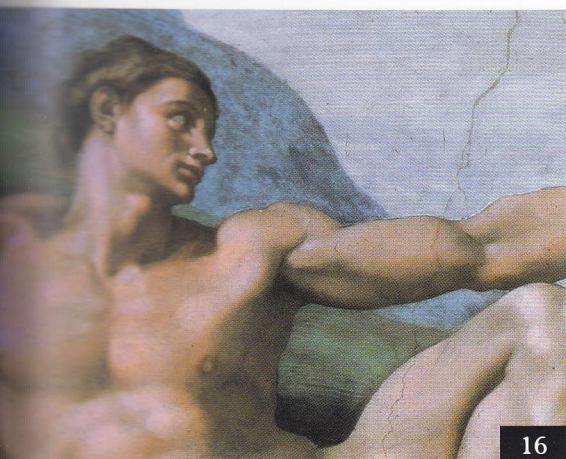
Gérard Denizeau

BIBLIA

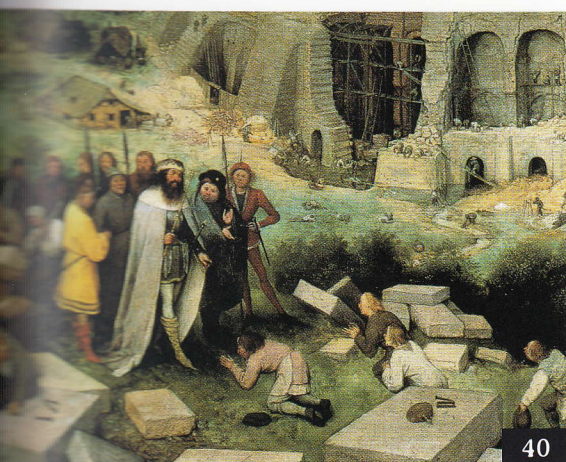
în pictura universală

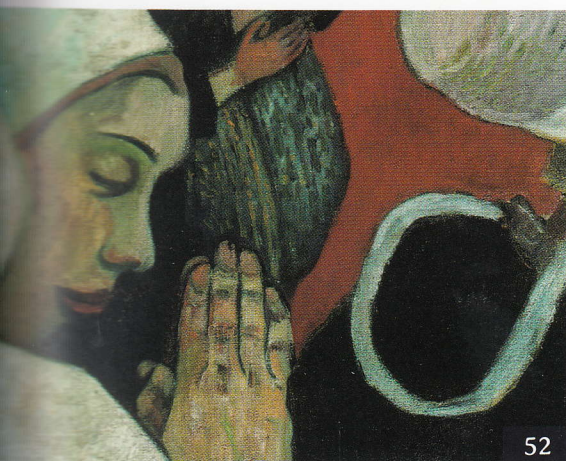
editura rao

16

40

52

Introducere. 8

Vechiul Testament

Geneza

Facerea lumii , Michelangelo	12
Crearea lui Adam , Michelangelo	16
Izgonirea din Paradis , Masaccio	20
Abel și Cain , Tizian, Pietro Novelli	24
Potopul , Nicolas Poussin	28
Arca lui Noe , Fresca de la Saint-Savin-sur-Gartempe	32
Beția lui Noe , Giovanni Bellini	36
Turnul Babel , Pieter Bruegel cel Bătrân	40
Sodoma și Gomora , Rafael	44
Sacrificarea lui Isaac , Caravaggio/Rembrandt/Marc Chagall ..	48
Viziunea după predică , Paul Gauguin	52
Împăcarea dintre Iacov și Esau , Pieter Paul Rubens	56

Exodul

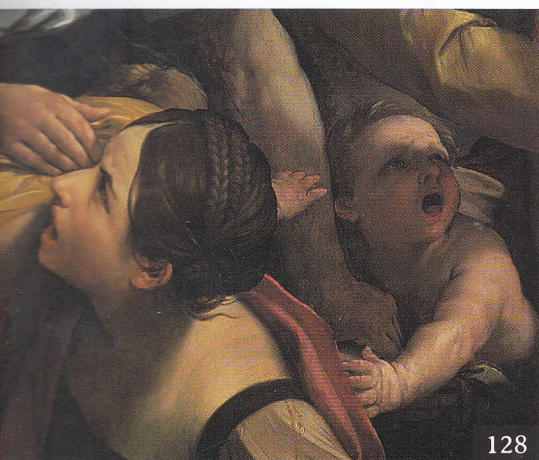
Moise salvat din ape , Veronese	60
Rugul aprins , Nicolas Froment	64
A cincea plagă a Egiptului , Joseph M.W. Turner/John Martin.	68
Trecerea prin Marea Roșie , Marc Chagall	72
Moise prezentând Tablele Legii , Philippe de Champaigne ..	76
Dans în jurul Vițelului de aur , Lucas Van Leyden	80

Judecători

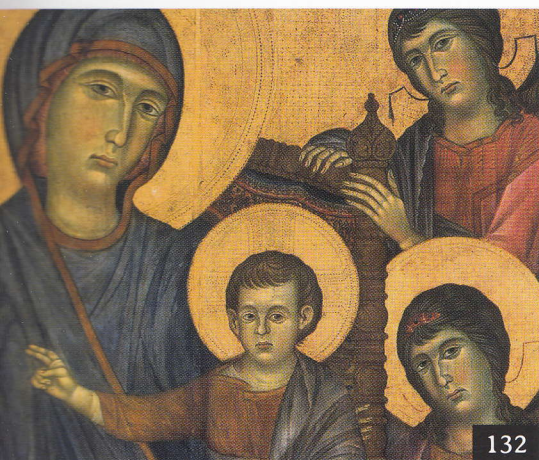
Samson și Dalila , Gustave Moreau	84
--	----

116

128

132

Samuel

David și Goliat, Tizian/Aubin Vouet 88

Regi

Judecata lui Solomon, Nicolas Poussin 92

Regina din Saba, Pierro della Francesca 96

Iudita

Iudita tăind capul lui Holofern, Caravaggio 100

Daniel

Suzana și bătrânii, Jacopo Bassano/ Théodore Chassériau .. 104

Noul Testament

Evangelheliile

Buna Vestire, Leonardo da Vinci/Caravaggio 108

Vizita Mariei la Elisabeta, Domenico Ghirlandaio 112

Nașterea cu profeții Isaia și Ezechiel,
Duccio di Buoninsegna 116

Adorația magilor, Gentile da Fabriano 120

Fuga în Egipt, Rembrandt 124

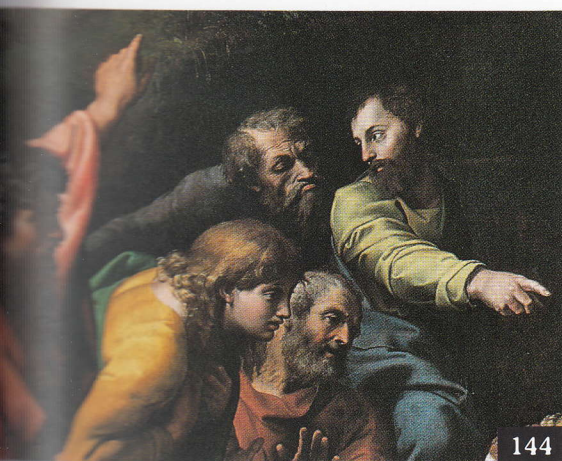
Masacrul inocenților, Guido Reni 128

Maestà, Cimabue/Sandro Boticelli/Rafael 132

Botezul lui Isus, Pierro della Francesca 136

Nunta din Cana, Giotto di Bondone 140

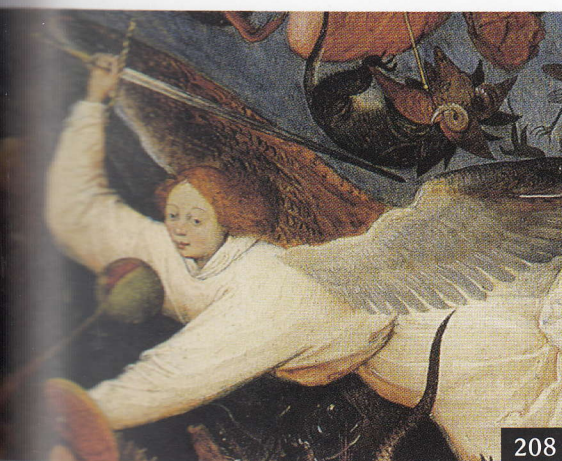
Schimbarea la Față, Rafael 144

144

184

208

Bunul Samaritean , Vincent Van Gogh/Eugène Delacroix . . .	148
Intrarea lui Isus în Ierusalim , Giotto di Bondone	152
Izgonirea vânzătorilor din templu , Jacob Jordaens	156
Isus și femeia păcătoasă , Nicolas Poussin	160
Cina cea de Taină , Salvador Dali/Leonardo da Vinci	164
Hristos în Grădina Ghetsimani , Andrea Mantegna/El Greco	168
Trădarea lui Iuda , Pictorul de fresce din Vic	172
Biciuirea lui Hristos , Pierro della Francesca	176
Răstignirea , Matthias Grünewald/Perugino/Maurice Denis .	180
Pietà , Enguerrand Quarton	184
Învieerea , Hans Memling	188
Înălțarea , Perugino	192

Faptele Apostolilor

Convertirea Sfântului Pavel , Caravaggio	196
Coborârea Sfântului Duh , El Greco	200

Epistole (Petru)

Judecata de Apoi , Michelangelo/Rogier Van der Weyden . .	204
--	-----

Apocalipsa

Căderea îngerilor răzvrățiți , Pieter Bruegel cel Bătrân	208
---	-----

Glosar	212
Repere cronologice	216
Index	220

Facerea lumii

Michelangelo

Primul capitol din prima carte a Bibliei, Geneza, este consacrat Facerii lumii.

„La început, Dumnezeu a făcut cerurile și pământul.“ Apoi a zis: „Să fie lumină!“

Și a fost lumină. În cea de-a doua zi, apele au fost despărțite de cer; în ziua a treia, a fost creat pământul care a dat „verdeață: iarbă cu sămânță, pomi roditori, care să facă rod după soiul lor și care să aibă în ei sămânța lor pe pământ“. În ziua a patra, apar cei doi mari luminători (soarele și luna), precum și stelele, în a cincea zi, păsările și peștii, în a șasea, reptilele și animalele terestre. În aceeași zi, Dumnezeu a zis:

„Să facem om după chipul Nostru, după asemănarea Noastră; el să stăpânească peste peștii mării, peste păsările cerului, peste vite, peste tot pământul și peste toate târâtoarele care se mișcă pe pământ“. Astfel, El a creat, după imaginea Sa, bărbatul, apoi femeia, i-a binecuvântat și le-a spus: „Creșteți, înmulțiți-vă, umpleți pământul și supuneți-l; și stăpâniți peste peștii mării, peste păsările cerului, și peste orice viețuitoare care se mișcă pe pământ“. La final, în ziua a șaptea – duminica noastră! – Dumnezeu s-a odihnit, mulțumit de creația lui.

Geneza I

Facerea lumii (Crearea soarelui, a lunii și a vegetației),
1508–1512, frescă, 280 x 570 cm, tavanul Capelei Sixtine, Vatican, Roma

Facerea lumii | Michelangelo

Începută la 10 mai 1508, pictura de pe bolta Capelei Sixtine de la Vatican a fost inaugurată cu mare fast de papa Iulius al II-lea, la 31 octombrie 1512. Tema ei centrală este Facerea lumii, ilustrarea primei cărți din Biblie, Geneza.

Pe o suprafață de 40,5 metri, bolta este structurată pe șase lunete verticale, situate deasupra ferestrelor și despărțite prin triunghiuri sferice concave realizate între marile arce, care sprijină cupola. Michelangelo imaginează o organizare a spațiului care să îi permită distribuirea simetrică a scenelor biblice pe care le-a ales. Adept ale neoplatonismului (filosofie antică revăzută din perspectiva Evangheliilor), artistul concepe nouă scene juxtapuse: *Separarea luminii de întuneric – Crearea soarelui, a lunii și crearea vegetației – Separarea pământului de ape – Crearea lui Adam – Crearea Evei – Izgonirea din Rai – Jertfa lui Noe – Potopul – Beția lui Noe*. Astfel, partea centrală a imensei compoziții prezintă Facerea lumii și căderea în păcat, până la beția vinovată a lui Noe. Totuși, de jur împrejur, profeți și sibile (femei care au darul de a prezice viitorul) lasă să se întrevadă posibilitatea răscumpărării. Departe de o versiune eroică a Genezei, artistul alege o viziune umanistă, care nu exonerează omul de slăbiciunile lui, dar care îl surprinde, în același timp, în căutarea salvării.

S-a observat că scenele nu urmăresc ordinea cronologică din Scripturi. Dacă imaginea creării bărbatului este cea mai cunoscută, dinamismul picturii reiese cel mai clar din scena creării celor doi luminători, soarele și luna. Plasat în centrul tripticului creației, panoul îl înfățișează pe Dumnezeu în două ipostaze. De o putere înfricoșătoare când apare cu fața, brațele unind soarele și luna într-un extraordinar racursi, El capătă mai mult mister atunci când se întoarce cu spatele la privitori, trăsătură accentuată de singurătatea Lui neașteptată, înconjurat fiind de patru personaje enigmatice în clipa creării astrelor cerești. ■

O restaurare extraordinară

În perioada 1981 și 1989 Capela Sixtină a fost restaurată. Victimă a degradărilor timpului, dar și a restaurărilor stângace, bolta nu mai înfățișa decât culori întunecate sau alterate. De aici și surpriza vizitatorilor care au redescoperit extraordinara paletă originală de culori. O problemă rămâne însă dispariția în urma restaurării a umbrelor realizate inițial cu ajutorul negrului de cărbune.

1 Dumnezeu privit din spate

Făcând să apară vegetația în colțul inferior stâng, El se întoarce cu spatele la oameni. De la începutul ei, reușita plastică a acestei figuri în racursi, naturalețea levitației sale și impresionanta cunoaștere anatomică pe care o înfățișează i-au asigurat o admirație incontestabilă.

2 Soarele din centru

Uluitoare este apariția acestui disc solar impresionant, a cărui strălucire contrastează puternic cu fundalul diafan al cerului, dar și cu nuanțele mai delicate ale personajelor. Odată cu restaurarea din ultimele decenii, spectatorul devine și mai conștient de dinamismul creat de această surprinzătoare bulă de foc, atât de păgână în esența ei!

3 Figurile din stânga lui Dumnezeu

În nuditatea lui inocentă, copilul din prim-plan nu este decât o prefigurație a lui Hristos care, cu ochii ațintiți spre Tatăl Lui, învață de la acesta tot ceea va trebui să le transmită oamenilor. În spatele lui, figura feminină nedeșlăuită simbolizează Duhul Sfânt care, în iconografia creștină, va îmbrăca forma unui porumbel.

4 Un tânăr gol

Douăzeci de bărbați goi – *ignudi* – apar reprezentați în colțurile scenelor centrale. Îngeri fără aripi sau atleți antici, aceștia fac dovada capacității inventive a pictorului și a libertății sale în conceperea operei lui.

5 Figurile din dreapta lui Dumnezeu

Sub brațul stâng al lui Dumnezeu, care este îndreptat spre lună, cele două personaje oferă o perspectivă misterioasă. Înfășurat într-un postav albastru-gri care contrastează cu nuditatea celorlalți protagoniști, primul coboară privirea în vreme ce al doilea o ridică, ambele părând să soneze abisurile unei creații pe care niciun discurs uman nu le va înțelege.

